

**June
Fernández**

◆
KAZETARIA

Ez naiz gai

EZ NAIZ BRIKOLAJE ZALEA. Txikitari erabaki nuen eskuekin ez nintzela trebe, eta hortik aurrera bonbillak aldatzea izan da etxean egindako lanik konplexuena. Managuara bizitzera etorri naiz, eta hemen etxeak hutsik, altzaririk gabe, alokatzen dira. Oihalezko armairu bat eta oinetako altzari oso simple bat erosi eta nik muntatu ditut, plano begiratu. Ez dauka misteriorik, baina trebe sentitu naiz. Hurrengo erronka egurrezko taula bat lixatzea eta margotzea izango da, apal bezala erabiltzeko.

Beste anekdota bat: Managuatik gertu dagoen urmael famatu batera joan nintzen bainatzera orain dela gutxi. Ur gainean egurrezko plataforma batzuk daude, jendea eguzkipean etzanda erlaxatzeko, aintzirako mugimenduak kulunkatua. Gizonezko lagun batekin joan nintzen eta bera, eskailek erabili ordez, pultsuan igo zen. Nik esan nion argi neukala ez nintzela horrela igotzeko gai, ez baitaukat indarririk besoetan. “Saia zaitez!”, esan zidan. Eta nik ezetz. Hurrengo egunean saiatu nintzen: eskuak taulan jarri, besoen indarra erabiliz gorputza uretatik atera, taulan eseri arte: “Eup!”. Bosgarren saiakeran lortu nuen.

Gizonek gero eta ardura gehiago hartzen dute etxeko lanetan, baina gutxi ikasi dute josten, eta aldi berean, gutxi dira euren kabuz, elektrikari edo igeltsero bati ordaindu ordez, etxeko erreformak eta konponketak egiteko nire aitite bezain gai

Seguru asko nire bi lorpen txiki horiek tuntunak irudituko zaizkizue eta ez duzue nire poztasun eta harrotasuna ulertuko. Baina zera gogorarazi didate: “June, ez esan berriro ‘ez naiz gai’. Saiatu”. Haurtzarotik “ez naiz indartsua” eta “ez naiz trebea” ditut garunean grabatuak. Hori dela eta, giharrak atrofiatuta ditut eta ez dut eskuz ezer ere egiten.

Feminista naizen neurrian, sexismoari lotutako irakurketa bat egiten dut. Neska-

tila tipikoa izan naiz: soinekoak maite nituen, balleta egiten nuen, patioan sokasaltoan ibiltzen nintzen eta baloiak beldurra ematen zidan. Orain inbidia ematen didate lagunekin futboleko edo saskibaloian jolastera biltzen diren gizonak. Batzuetan nire neska-lagunekin komentatu dut: “Zergatik ez gara saiatzen? Bost axola baloia behin ere ukitu ez badugu...”. Genero rol tradizionalak gure ahalmenak mugatzen dituzte. Gizonezko kasuan txikitari dantzatzea maritxuen kontua zela uste izateak gozatzeko bidea itxi die, esaterako. Askok sexuen arteko desberdintasunak biologia kontua dela diote, baina hezkuntza eta estimulu guztiz bestelakoak jasotzen ditugun neurrian, nola dakigu hala-beharrezkoak diren ala ez?

Bestalde, hezkuntza berdina zalea jaso dugun belaunaldiok, trebetasuna gehiago garatu ordez, gero eta eskasagoa daukagu. Gaur egungo emakume gehienok ez daki gure amamek bezain ondo janaria prestatzen, baina ez dugu mekanika edo iturgintzari buruz ezer ikasi. Gizonek gero eta ardura gehiago hartzen dute etxeko lanetan, baina gutxi ikasi dute josten, eta aldi berean, gutxi dira euren kabuz, elektrikari edo igeltsero bati ordaindu ordez, etxeko erreformak eta konponketak egiteko nire aitite bezain gai.

Aro birtualizatu honetan, uste dut bizitzaren jasangarritasunari lotutako lanei arreta handiagoa jarri beharko geniekela, ekonomia feministak erabili ohi duen kontzeptu hori eguneroko bizitzan praktikara eramaten, eta ez bakarrik zaintza lanen garrantzia aldarrikatzeko, baizik eta, baita ere, rol maskulinoei lotutako trebeziak mantentzeko eta emakumeen jabekuntza prozesuetan gehitzeko. Denok, neskek zein mutilek, genero rola astinduz, brodatzen zein sarrailak aldatzen gai izatea izan behar dugula helburu. Horrela izango gara gizaki autonomoak eta osoak, gure oinarritzko beharrik asetzeko emazte, senar edo gurasoen beharrik ez dutenak, eta erantzunkidetasunean oinarritutako harremanak dituztenak. ■

